

REDACTIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

N-ri de Duminecă pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Apărarea dreptului limbii.

Un caz bărbătesc de apărare a dreptului limbii ni se comunică dintr'o comună de pe Valea Murășului. Bărbătesc și vrednic de laudă. Cu atât mai vârtos, că el a fost săvârșit de țărani, cari în cazul de față pot fi puși drept exemplu de felul cum trebuie să ne apărăm limba și să-i câștigăm cinstea și respectul, ce i-se discută de multe ori cu îndrăzneală.

În comuna Gioroc, din promontorul Aradului, posesorii de izlaz au ținut Dumineca trecută o adunare. La adunare s'au prezentat Români și Unguri, și mai bine zis Jidovi, cari au posesiuni în comuna aceasta.

Sfârșitul adunării a fost — scriu foile ungurești — că președintele adunării *Schneeberger Márk*, a trebuit să închidă adunarea »pentru a evita vărsarea de sânge«.

Adică-te pentru a evita niște trânteli, — după cum suntem noi informați.

Scandalul a fost provocat de Ungurii și Ovreii șoviniști, cari, luând un țaran român cuvântul și vorbind în limba lui, l-au apostrofat cu obișnuitele apostrofe:

— Magyarul! (Ungurește!)

— Magyarországom vagyunk! (Suntem în Maghiaria.)

Intoleranța șoviniștilor a indignat la culme pe Români, cari deși știau toți ungurește, n'au mai voit acum să vorbească nici unul ungurește. Văzând ei batjocura ce se face cu limba lor, s'au ridicat toți și într'un glas au cerut ca discuția să se facă în limba românească, fiind dâșii mai mulți la număr și protocolul să se ia asemenea și în limba românească.

Notarul adunării, învățătorul reformat de acolo, plătit din banii Românilor, s'a arătat cel mai obraznic, după el, protocolul nu se poate lua românește, limba românească neavând nici un drept, fiindcă aceasta-i țara ungurească.

Aceasta i-a infuriat și mai mult pe Români, dintre cari un sergent de artilerie, care era întâmplător de față și a tot ascultat în liniște a sărit deodată la masa președintelui, și lovindu-o puternic cu pumnul a strigat:

— Nu-ți umble atâta gura, ci scrie așa cum îți poruncim!

La aceasta președintele a sărit dela masă, iar șoviniștii de mai nainte, căutau ușile. În îmbulzeala spre uși, au răsunit câteva palme și ședința s'a terminat.

Ziarele ungurești sunt pline firește de injurii la adresa Românilor din Gioroc, cari — scriu ele — »dela ultimele alegeri se tot laudă cu naționalitatea lor și cântă cântarea oprită »Deșteaptă-te Române«.

Asta e... îndrăsnesc Români să ție la limba lor și să-și iubească naționalitatea. Ei cuatează să ceară limba românească în adunările lor, când dreptul lor în aceste adunări,

unde dacă sunt numai doi-trei slujbași, plătiți tot de dâșii, este cel mult să tacă și s'asculte declamațiile lor sonore ungurești.

Dacă nu vor aceasta, și uneori provocați de o prea mare dosă de obraznicie, isbucnește în sfârșit din ei năcazul și cer, ca și în cazul prezent, cu stăruință respectarea limbii lor, vina e tot a lor, pentru că își apără un drept și firesc și sfânt și nu se lasă batjocoriți și umiliți.

Ceice însă văd și în aceasta purtare o vină și nu un merit, o virtute, precum este, de lauda aceloră niciodată să nu te învrednicești Române! Pe noi ne înveselește cazul din Gioroc, unde țărani Români au sărit atât de bărbătește întru apărarea dreptului limbii românești. Români de pretutindenea pot să-l ia drept exemplu. Respect și cinste să avem pentru ori care limbă, dar nici o iotă să nu lăsăm din dreptul limbii noastre acolo unde i-se cuvine.

Congresul național-bisericesc.

Ședința IV.

Mercuri 17 Octomvrie 1906.

Pe masa biroului sunt depuse, tipărite: Raportul general al Conzistorului mitropolitan ca senat școlar;

Raportul gen. al Conzist. mitrop. ca senat strâns bisericesc;

Raportul gen. al Conzit. mitrop. din ședința plenară;

Regulament pentru parochii în provincia mitropolitană a bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania (proiect);

Regulament pentru procedura judecătorească în cauzele disciplinare în mitropolia gr.-or. română din Ungaria și Transilvania (proiect).

Prezidează I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Meșianu.

Dr. G. Proca citește procesul verbal al ședinței de ieri. Se verifică fără vre-o observație.

Mitropolitul prezintă mai multe rapoarte, cari se trimit comisiunilor respective. Anunță, că Sâmbătă se va oficia parastas în memoria decedatului mitropolit Miron Romanul. Se ia spre știre și se anunță participarea în corpore a membrilor congresului.

Se intră în ordinea de zi.

Dr. N. Ionescu interpelează în chestia neîndeplinirii parochiilor vacante. Zice, că nu pretinde ca îndeplinirile să se facă așa cum zice legea, e liberal în privința asta, deoarece legea în decursul vremurilor a putut să devină nepotrivită, deoarece împrejurările s'au schimbat de când s'a făcut legea. Spune însă, că în privința asta în dieceza Caransebeșului se comit ilegalități. Nu numai nu se îndeplinesc parochiile vacante, ci în multe cazuri se numesc de-adreptul teologi, cari

nu au pregătirile să fie preoți, unde sunt numiți administratori. Asta e o anomalie. Citește interpelarea.

I. P. S. Sa Mitropolitul spune, că la conzistorul mitropolitan nu s'a făcut nici o arătare oficioasă, nu are deci cunoștință, că ar fi vre-o anomalie în dieceza Caransebeșului în ce privește îndeplinirea parochiilor. Interpelatorul ori alții trebuia să se adreseze la Sinodul din Caransebeș. Dacă apoi afacerea ajungea la conzist. mitropolitan, de sigur, că se luau măsuri și așa fi în poziție — zice I. P. S. Sa — să dau un răspuns meritoric.

Dr. N. Ionescu ia cu durere la cunoștință răspunsul, zice, că dsa a făcut interpelare, în Sinodul din Caransebeș, dar nu i-s'a dat importanță și nici nu știe, că de atunci încoaci să se fi îndreptat ceva. Credeă, că și Conzistorul mitropolitan să știe de astea și să ia măsuri de îndreptare.

Președintele observă, că dl interpelator va putea să facă propuneri ori să rămână asupra afacerii la discuția noului proiect de regulament, ce se va propune privitor la îndeplinirea parochiilor vacante.

Dr. I. Șenchea raportează asupra alegerilor protestate dela Turda, unde se va face scrutiniu, și asupra celei dela Lipova, care protest este întârziat. Dar chiar dacă nu s'ar considera asta, și atunci nu-s motive de a nu verifica pe alesul. Propune verificarea dlui dr. A. Cioban.

După o scurtă discuție la care iau parte Em. Ungureanu și V. Demian, congresul verifică pe dr. A. Cioban.

P. Truța în numele comisiei organizatoare, al cărei președinte este dr. Ilarion Pușcariu, referă asupra agendelor ce i-au fost încredințate.

Propune ca raportul (tipărit și împărțit deputaților) să se considere ca citit și să se ia la cunoștință.

Propunerile ce face, congresul le primește.

Intre altele se face propunerea ca ven. conzistor mitropolitan să intervină pentru ca în ministeriul de culte să se institue un referent al afacerilor noastre bisericesti.

Președintele observă că s'a făcut o asemenea intervenție, în scris, dar nu s'a primit răspuns.

P. Cosma întreabă: Sub care guvern s'a făcut intervenția?

Președintele răspunde că sub alt guvern, nu cel de acum.

P. Cosma, zice că Măritul Congres n'are cunoștință, căci nu i-s'a referat, despre intervenția făcută. Citește decisul congresual trecut și zice că mai ales acum este actual a se face din nou intervenție.

Congresul așa și hotărăște.

Dr. Preda, referă în numele comisiei bisericesti, al cărei președinte este Vasilie Mangra.

Raportul se ia la cunoștință și se primește ca bază la discuție.

În special propune, ca în diecezele Aradului și Caransebeșului să se ia măsuri pentru ca la încheierea căsătoriilor, *cele religioase să nu scadă*. De asemeni să se delăture răul cel mai mare: *concupinagiile*, cari de asemeni au crescut în diecezele Aradului și Caransebeșului.

Să se ia apoi măsuri, în tot cuprinsul mitropoliei, *pentru a se împedeca emigrările*.

Russu Șirianu zice, că afacerea aceasta este de așa mare însemnătate, încât noi nu o putem trata așa, luând o asemenea hotărâre fără a ne da seamă, dacă o și putem duce la îndeplinire. Crede că e mai consult a se lăsa afară din propuneri punctul acesta.

Congresul așa și hotărăște.

Ars. Vlaicu, referent al comisiei școlare, al cărui president este R. Ciorogariu, propune luarea la cunoștință a raportului general.

În special propune să se respecte concluzul dela congresul trecut în ce privește urgentarea, ca *datele statistice referitoare la mersul învățământului să se adune și aranjeze cu mai multă exactitate*. Comisia a constatat adică în rapoarte o mulțime de greșeli, superficialitate și neexactitate.

Episcopul I. Papp spune că una din cauzele răului este formularul, blancheta ce s'a trimis pentru a fi umplută: nu-i destul de clară! Poartă apoi vina și Consistorul mitropolitan.

Russu Șirianu spune, că de un șir întreg de ani Congresul ia într'una conclus pentru ca datele statistice să fie adunate conștiincios. Se vede însă, că nu se iau în socotință hotărârile Congresului, ci ni-se dă o statistică superficială, care e adevărată bătae de joc, lucru nesperios. Ar dori ca onor. comisie școlară să ne spună, *cari sunt cauzele, unde zace răul*, să știm apoi lua măsuri potrivite să ajungem la un rezultat, deoarece-ace așa nu mai merge. O corporație serioasă și înaltă, cum e congresul, nu-i permis să tolereze asemenea statistică.

Dr. N. Ionescu, se declară în contra primirii propunerii comisiei.

Președintele e de părerea dlui Russu; să auzim întâi motivele răului și cum s'a întâmplat să n'avem nici până acum o statistică exactă, după aceea vom ști ce să facem.

A. Vlaicu dă deslușiri amănunțite, arată cum din diferitele rapoarte ale celor trei Consistoare se vede o ușurință și neseriositate revoltătoare și câte odată — amuzantă, ridicolă. Aduce pilde, cari într'adevăr produc ilaritate. Organele inferioare nu dau atenția cuvenită acestor chestiuni, iar la Consistorul metropolitan de asemeni nu s'a lucrat cu sistem, ci iac'asa, să scape iute.

Se cere închiderea discuției, iar după ce mai vorbesc P. Rotariu și Dr. G. Popovici (acesta apărând Consistorul din Caransebeș, pe care dr. N. Ionescu îl atacase), se primește propunerea comisiei.

Arsenie Vlaicu urmează referada și propune, ca *pentru censurarea cărților didactice să se institue o comisie compusă dintr'un număr egal de membri din cele trei dieceze*.

Propunerea aceasta provoacă o discuție foarte animată.

I. P. S. Sa Mitropolitul atrage atenția comisiei școlare asupra unui singur lucru: dreptul autonom al fiecărui Sinod eparchial de a se îngriji, cari cărți să se introducă în școli. Citește articolul respectiv din Statut.

F. Musta, archimandrit, face Contra-propunere: chestia să se relege la consistorul mitropolitan, care să vină apoi cu raport, că e o chestie gravă asta.

V. Goldiș susține cu mult avânt propunerea comisiei, menită, zice, să scape din cătușele înguste diecezane spiritul larg, care ne va aduce progres.

Archimandritul Vicar V. Mangra e de părerea că tocmai o comisie de asta centrală ar pune cătușe și ar crea un monopol peste cărțile didactice. D-sa crede că tocmai din contra: să dăm latitudine ca în dieceze să se lucre, acolo să se facă recenziile, și anume *ascultând părerile învățătorilor și a corporațiilor lor*, cei mai competenți a se rosti, dacă se pot ajuta de cutare manual didactic. Comisia censurătoare centrală ar produce întâzieri, cheltueli mari și mai ales *conflicte*, căci ce ne-am face dacă Sinoadele vor respinge și Consistoarele vor opri și ele cărțile aflate bune de cei 4—5 membri ai comisiei?

Dr. N. Ionescu este pentru propunerea comisiei.

În contra sunt N. Ivan, dr. Suciu, Russu-Șirianu și dr. Roșca; episcopii Papp și Popea arată că propunerea nu se poate admite, fiind mai presus de toate și im-practică.

După ce o susține R. Ciorogariu și Ar. Vlaicu, președintele pune la vot și Congresul primește cu mare majoritate propunerea dlui archimandrit F. Musta.

Proxima ședință mâne la 9 oare.

Congregația de toamnă a comitatului nostru este convocată — precum am mai anunțat — pe 24 Octombrie c.

Biroul clubului nostru național ne roagă să facem apel către toți membrii români să se înfățișeze la aceasta adunare a congregației fiind obiecte foarte importante la ordinea zilei.

Ca în totdeauna, în presara adunării Româniilor vor ținea consfătuire la cafeneaua »Vass«.

Desmintire. Celim în ziarele din București: Nu este exact că guvernul din Viena a cerut agreementul pentru numirea contelui Forgach, Ungur de origină, în locul marchizului de Pallavicini, ca ministru plenipotențiar al Austro-Ungariei în București.

N'au fost propuși pentru acest înalt post diplomatic decât ministrul-reședinte al Austro-Ungariei la Cettinge, agentul diplomatic din Cairo

și dl de Schönbron dela legația Austro-Ungară din Londra.

Pe cât știm, guvernul din Viena a cerut agreementul pentru dl de Schönbron, care este fiul prezidentului Senatului austriac.

Congregația de toamnă a comitatului Caraș-Severin este convocată pe 24 Octombrie st. n.

În urma numirii vicecomitelui Fialka de comite-suprem, postul de vice-comite devenit vacant precum și posturile de v-notar I și II eventual și protonotar și un protonotar se vor împlini în această congregație prin alegere.

Partidul național din comitat — după cum cetim în »Drapelul« — a hotărît să-și pună candidații săi la aceste posturi, în comitatul aproape curat românesc al Carașului, și a candidat la postul de vice-comite pe dl dr. G. Dobrin.

Partidul face apel către toți membrii congregației să se prezinte la adunare, și »așteaptă dela ei — zice apelul — precum și dela cei neromâni, dar cu *bun simț*, să voteze pentru candidații acestui partid«.

Comisia IV-a censurătoare a pertractat ieri asupra mandatului deputatului naționalist dr. George Popovici. Pertractarea a fost amânată.

Partidul deputaților naționaliști a ținut ieri consfătuire hotărînd asupra luptei lor în Dietă și a discutat asupra proiectului pentru sprijinirea industriei.

Situația lui Goluchowski. În cercurile politice chestiunea Goluchowski aruncă valuri tot mai mari. Svonurile, ce se răspândesc nu spun unul și același lucru. După unele se spune, că Goluchowski deja a și abzis, iar după altele abzicerea lui Goluchowski nu se poate întâmpla, pentru că e la mijloc conflictul vamal cu Serbia. Dacă deci ar abzice, s'ar considera ca o învingere a Serbiei.

Nouii fișpani. Foaia oficioasă aduce știrea despre numirea alor doi fișpani: în comitatul Borșod e numit Kubik Béla, deputat dietal, iar în Ciongrad, Kelemen Béla.

Groedel în tot locul. Unde Groedel a ajuns stăpân, acolo a urmat și sărăcia și pustiirea pentru bieții locuitori. Astfel s'a întâmplat și cu locuitorii din satul Popal din comitatul Trei-Scaune. Frații Groedel au ajuns stăpâni pe pădurile ce încunjură acest sat.

La încheierea contractului s'a spus, că lemnele să fie cărate de cărași din acel sat ca și ei să aibă din ce trăi. Dar frații Groedel nu s'au ținut de contractul încheiat, o cu îngăduința fostului guvern și-a făcut tren de industrie prin întreaga pădure. Astfel s'a luat dela bieții locuitori și micul is vor de venit. Atunci au intentat proces, așa cerea deci va ajunge înaintea judecătorei

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale — UJVIDÉK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Din România.

Cuvântarea M. S. Regelui la Ploești. Vineri 20 Septembrie, M. S. Regele, după sfârșitul manevrelor Regale a rostit la prânzul, ce s'a dat la cvartierul Regal următoarele cuvinte:

»Cu viue bucurie am salutat din nou corpul al 3-lea pe câmpul de manevră, și astă-dată aproape de Ploești, care s'a deosebit în toate împrejurările prin avântul său patriotic«.

»Acele frumoase simțăminte au și îndemnat pe cetățeni să ridice în sânul lor cel dintâiu monument în amintirea războiului închinându-l batalionului al 2-lea de vânători«.

»Cu drept cuvânt strălucește în mijlocul orașului acest samn de recunoștință fiindcă erau bravii prahoveni, cari au reinviat la Grivița vitejia strămoșească«.

»Generația de astăzi trebuie să păzească cu sfințenie ce a fost dobândit prin sângele celor mai vrednici fii ai Țării; conducătorii armatei însă, au datoria să îngrijească ca virtuțile războinice să fie și să rămână de-apururea vii în inimile ostașilor«.

»Sigur fiindcă corpul ofiteresc va veghea necurmat, ca armata să fie ori-când pregătită pentru înalta sa chemare, ridic paharul Meu în onoarea corpului al 3-lea, care și-a atras și astă-dată mulțumirea Mea«.

Acele cuvinte ale M. S. Regelui fiind viu aclamate de asistenți, Suveranul, luând din nou cuvântul, a urmat astfel.

»Implinesc o dorință, care-mi este deosebit de scumpă, închinând al 2-lea pahar pentru județul Prahova și orașul Ploești, cari m-au întâmpinat cu atâta bucurie și căldură«.

»Strălucita primire și aclamațiile entusiaste, care au găsit un răsnet recunoscător în inima mea, vor rămâne o amintire dulce de șederea mea în mijlocul dvoastră«.

»Mulțumindu-vă pentru toate dovezile de dragoste arătate mie și familiei mele, urez județului și orașului, cari au luat o dezvoltare așa de însemnată prin bogăția solului și prin comerțul său, un viitor fericit. Ridic paharul în sănătatea locuitorilor din Prahova și Ploești«.

Regele va azista Duminecă la alergările »Jokey-Clubului«, al cărui președinte de onoare este. Pentru Duminecă, se știe, e fixat un premiu jubilar de 50.000 lei.

La Teatrul Național au început repetițiunile de scenă pentru piesele ce se vor reprezenta cu concursul ilustrei artiste domnișoara Agatha Bănescu.

Repetițiunile vor continua zilnic și prima reprezentațiune, cu Messalina, va avea loc în ziua de 15 Octombrie.

Ultime știri.

Afacerea contelui Zichy. Bud. 19 Oct. O afacere a contelui Zichy ține în senzație opinia publică. Contele Zichy Jenő a fost internat astă-vară într'un sanator și

acum a ieșit la iveală că contele ar fi fost internat cu forța și pentru motive politice, la ordinul lui Goluchowski. Contele a atacat în delegații cu vehemență pe ministrul de externe și încă 'n ziua aceea, a fost apoi transportat într'un sanator.

Ziarele s'ocupă toate cu cazul Zichy. În ședința de Mercuri a Camerei a fost și o interpelație în afacere, făcută de Ugron Gábor, ministrul însă n-a răspuns încă.

S'așteaptă cu mult interes să se facă lumină în afacerea misterioasă.

Bârsenii la Constanța. Eri au sosit la Constanța la orele 3 Românii din țara Bârsei. În gară o mulțime de public așteptă sosirea vizitatorilor.

Muzica militară a cântat »Deșteaptă-te Române«. Dl Bănescu primarul orașului a urat vizitatorilor bunăvenire. A răspuns protopopul Voina.

Toată lumea formând un impunător cortegiu a pornit apoi la statuia lui Ovidiu, unde dl Bănescu a urat din nou vizitatorilor bună venire.

Dela Ovidiu, vizitatorii s'au dus la restaurantul Costache Isac, unde dl Bănescu a toastat pentru M. Sa Regele, care a recucerit Dobrogea lui Mircea-Vodă.

Preotul Comănescu a zis, că Românii țărilor subjugate, când au auzit că frații lor în țară liberă organizează o expoziție s'au gândit cu toții să vie și să viziteze marea operă a națiunii.

»Am rămas surprins a zis d-sa — de progresele voastre«. D-sa a mulțumit tuturor Românilor cari lucrează pentru propășirea neamului.

Primarul Bănescu răspunzând zice, că nu poate fi o bucurie mai mare, momente mai înălțătoare decât cele procurate de aceste vizite. Mulți au căutat să scormonească origina etnică; ne-au împins și în spre Sud și în spre Nord. Noi am rămas bine înfipti aici unde ne-a adus Traian.

Să trăiți, frați din Bârsa!
Dl N. Dumitrescu, delegatul ministerului de instrucție, arată că, numai expoziția națională, a putut face unitatea culturală a tuturor Românilor.

După banchet, cu muzica în frunte au mers la gară unde un tren special a condus pe oaspeți la Mamaia.

Oaspeții au admirat cu nesațiu marea pe care o văzuseră pentru întâia oară.

Lex-Rákóczy — e gata. Budapesta, 19 Oct. Legea care va eterniza memoria lui Rákóczy e terminată. Legea are de tot patru §§-e. Cele dintâi eternizând memoria, celelalte scoțând din vigoare art. XL. 1715.

Ministrul-președinte Wekerle va prezintă în ședința de Sâmbătă proiectul.

Șahul Persiei în agonie. Din Constantinopol se telegrafează, că Șahul Persiei e în agonie.

Considerând că în Teheran domnesc stări neliniștitoare, nu e eschisă posibilitatea, că la schimbarea de Tron, să izbucnească revoluție.

Abzicerea ministrului prezidentfrancez. Paris, 18 Oct. Ministrul prezident francez, Sarrien, a înaintat prezidentului republicei, abzicerea. Fallières încă nu s'a pronunțat, dar se crede, că va primi abzicerea, deoarece prim-ministru suferă de mai multă vreme, de-o boală grea.

Urmaș ii va fi Clemenceau, fostul ministru de interne.

„In numele împăratului“.

— Ce s'a întâmplat în Köpenick? —

În orașelul Köpenick de lângă Berlin, un orașel cu circa 20 mii locuitori, s'a întâmplat Marți după-amez un caz fără păreche în istoria șarlataniilor. Un șarlatan fără seamăn de îndrăzneț, îmbrăcând uniformă de căpitan de gardă și spunând că vine în numele împăratului, a deținut pe primarul orașului și pe cassarul orașului Köpenick, i-a dus legați la Berlin, după ce mai nainte luase toți banii din casă la sine.

Despre ciudatul caz se comunică din Berlin următoarele amănunte:

Marți cu trenul de patru după-amez, sub conducerea unui căpitan gardă a sosit o trupă de douăzeci soldați la gara din Köpenick și imediat au intrat în oraș. În fruntea lor merge *căpitanul cu sabia scoasă*. Trupa a asediat numai decât primăria.

Nimeni n'avea voe să între ori să iase. Comandantul a dat ordin în cancelarii ca nici un funcționar să nu se miște dela locul său. Într'astea se răspândise vestea asedierii în oraș. Consilieri au alergat la primărie, nimeni nu putea însă să între, pentru că erau întâmpinați de soldați:

— *In numele M. Sale Impăratului am asediat primăria!*

Primarul deținut.

Se adunase mai multe sute de oameni și numărul mulțimei creștea din ce în ce. Polițiștii au sistat comunicația și au făcut cordon înaintea porții primăriei. Cele mai fantastice versiuni circulau cu privire la cauza asedierii. Oamenii vorbeau despre *sume colosale cari s'ar fi defraudat*. Și pe când veștile se dădeau din gură în gură, deodată apare în poartă primarul însoțit de un soldat, *care-l ducea la gară pe primarul Langerhaus*. Așa au trecut câteva minute și spaima s'a făcut și mai mare: *doi soldați îl scoteau pe poartă pe cassarul Widberg* ducându-l și pe dânsul la gară.

Scontrafe în numele împăratului.

S'a făcut deja seară, când starea de asediu a încetat și *căpitanul s'a îndepărtat*. Funcționarii n'au cutezat încă să se miște dela locurile lor, dar cei de afară au intrat cine a putut. Se răspândi-se ca fulgerul vestea că căpitanul a scontrat cassa la ordinul împăratului Wilhelm și *sigilând numărul aflat în cassă* l'a luat cu sine, a dat ordin soldaților că peste o jumătate oră să se întoarcă la Berlin, iar dânsul urcându-se *într'o trăsură a mână la gară și a călătorit*.

Iritația mai târziu a crescut la culme, pentru că s'au aflat vre-o câțiva cari dubitau. Au început să-i întrebe pe soldați, dela cari au aflat, *că căpitanul i-a luat din stradă pe când dinșii mergeau la cazarmă*.

În mijlocul unei confuzii generale s'a întrunit consiliul comunal. S'au adresat telefonic la Berlin, de unde li-s'a spus că n'au nici o știre de scontrarea ce s'a făcut.

Seara la opt li-a telefonat primarul Langerhaus, spunându-le că au *căzut victimele unui șarlatan și că cu trenul cel dintâi se reîntoarce acasă*.

Cazul fără păreche face mare senzație în toată Germania. Poliția întreagă a întreprins o adevărată razzie în căutarea căpitanului deghizat — nu i-s'a putut însă până-acum da de urmă.

S'a constatat numai, amănuntele dispariției căpitanului. După săvârșirea scontrării, luând banii la sine, căpitanul a mână la gară și de acolo la 5 3/4 a călătorit până la stația Rummelsburg, unde s'a coborât și a dispărut.

Șarlatanul a luat cu sine 4000 de marce, suma toată câtă era în cassa primăriei.

INMORMĂNTĂRI

cu pietate religioasă, pe lângă supraveghierea noastră personală, în toate prețurile, cu frumoase decorări de dolio, în mod corăspunzător.

Exhumare și transport de cadavru în toate părțile necunoscând nici piedici, nici distanță.

CSUTAK KÁROLY és FIA

primul institut de înmormântare

ARAD, piața SZABADSÁG nr. 20,

(palatul contelui Nádasdy).

Telefon 37, serviciu de noapte (la locuință): 339.

Cunune pentru posminte și pantlici pentru cunune pentru ziua morților și pentru ori-care altă ocazie, cu inscripții în ori-ce fel de execuție, recomandăm împodobirea și iluminarea criptelor după cheltuiala ce o vreți.

SIGRIE de LEMN și METAL

și obiecte de aranjament de tot soiul.

Imprumutăm decorațiuni, catafalc, dric funebru în ori-ce alte obiecte necesare la o înmormântare.

Spriginul marelui public. Csutak Károly és fia. Il cer cu profundă stimă.

Știri dela Expoziție.

Nunta țărănească dela expoziție. Ieri după amiază, s'a celebrat în Arenele Romane, nunta a doi tineri, Nicolae Haraga și Ana Dumitrache din comuna Nicorești, jud. Tecuciu.

Nuntașii au venit la Arene, după datină, în căruțe cu tradiționalul brad și în strigătele vesele ale nuntașilor.

Arenele erau ocupate de un public imens, strălucind peste tot admirabile costume românești de prin toate ținuturile.

Insurăteii au trecut pe o estradă din mijlocul Arenelor, unde S. S. Nifon vicarul Mitropoliei, a celebrat căsătoria.

Corul dela dna Bălașa dădea răspunsurile. Naș au fost dl Ioan Lahovary, ministrul de domenii, și d-ra Margarita Lahovary.

După celebrarea căsătoriei mirii și toți nuntașii au intins horă în Arene, în aplauzele obștești.

Dela Arene nuntașii s'au dus însoțiți de cântecetele și chiuiturile tradiționale la Ospătăria țărănească, unde au petrecut până noaptea târziu.

După celebrarea nunței țărănești a urmat la Arene, un concurs de frumusețe și de costume.

Au fost vre-o 40 de concurente care de care mai frumoasă și mai pitoresc gătită.

Rezultatul concursului e următorul:

Hors concours, d-ra Alice Bodzanski; premiul I-ii d-ra E. Grigorescu; premiul II-lea, Maria Sora din Seliștea și d-ra Marinescu din Tecuciu; premiul al III-ilea d-ra Elena Marcovici.

La concursul pentru costume: Premiul I-ii, d-ra Maria Popescu.

Azi, sosesc în Capitală vre-o 500 de Musceleni pentru a vizita Expoziția Națională.

Banchetul oferit Bârsenilor.

Primăria Capitalei a oferit Marți sara un banchet în sala Bragadiru celor 600 de Români veniți din țara Bârsei. Pe lângă aceștia au participat dnii Dissescu, Delavrancea, dr. Leonte, Căpităneanu, Hurmuzescu, Cosăcescu, Moruzzi, Sfetescu, Ciurcu, Stroescu, I. T. Florescu și majoritatea consilierilor comunali, pe lângă un număr de studenți și reprezentanții ziarelor.

Banchetul a fost prezidat de dl M. Cantacuzino, primarul Capitalei, care avea la dreapta pe protopopul Voina din Brașov, conducătorul Bârsenilor, la stânga pe dl Delavrancea și în față pe dnii Dissescu și Șerban, deputat al Făgărașului. Întâiul toast l-a ridicat dl M. Cantacuzino,

primarul Capitalei, urând bună venire fraților din țara Bârsei. A constatat, că Expoziția a avut darul să aducă pe toți Români pe pământul României.

Într'un elan de însuflețire, primarul Capitalei a spus, că în toți Români există o singură inimă și inima nu se despică. Pot exista graniți între țări, dar între suflete nu. În domeniul sufletesc toți Români sunt și rămân uniți. Intorcându-vă la vetrele voastre, — spunea dl Cantacuzino Românilor din țara Bârsei, — spuneți fraților, că atât cât va fi un cuget românesc, va exista unire între toți Români. Cu D-zeu înainte!

A răspuns părintele protopop Voina.

Dl Delavrancea a mulțumit dlui primar, pentru că l-a chemat în mijlocul fraților de dincolo. Români din regat, zicea dl Delavrancea, vor fi având neînțelegeri între ei, dar când apar în mijlocul fraților, sunt uniți. E natural, că acei de aici să aibă dragoste pentru cei de dincolo.

Iubirea aceasta e fatală, istorică, organică, căci existența de peste hotare e legată de existența noastră și a noastră de a lor.

Vorbind despre viitor, dl Delavrancea a spus, în rezumat: La voi și la noi să înceteze în cele din urmă, orice neînțelegeri. Aceasta e legea existenței noastre. N'avem decât un singur lucru de făcut: să nu ne compromitem în fața Europei, în chestia națională. Să știe toți, că ne animăm pe această chestie.

Să știe toți Români, că vor trebui să trăească numai pentru chestia națională. În ce mă privește, zicea dl Delavrancea, am pierdut totul și nu mi-a rămas decât marea chestie națională pentru care mă sacrific. (Aplauze).

Dl Dissescu a declarat, că vorbește pentru a mai prelungi șederea împreună a atâtor Români. Amintește dlui Delavrancea spusa Evangheliei: Cine umblă după viață, găsește moarte și cine umblă după moarte, găsește viață. Cum s'a stins în tine speranța, tocmai când se naște lumina înfrățirii?

Despre Expoziție dl Dissescu a spus, că e jubileul națiunii întregi. Cu această ocaziune s'au prefăcut durerile în fericire. Frații, cari au venit să viziteze Expoziția, au venit la jubileul dreptății — căci poporul românesc voeste să fie drept cu regele Carol — și acei frați au prefăcut jubileul dreptății în al fraternității.

Dl Dissescu a terminat închinând pentru propășirea sentimentului de fraternitate.

Dl J. Th. Florescu, într'un mișcător discurs a arătat, că vizita Românilor de peste hotare a avut de efect, că ne-a deșteptat din amorțire și ne-a făcut să nu uităm legăturile de neam și datoria noastră mare de a lupta pentru unitatea neamului.

Părintele D. Greceanu din satul Herman a rostit după aceea o entuziastă cuvântare a și terminat mulțumind dlui primar pentru primirea făcută Românilor din țara Bârsei și zicând »Dumnezeu să ne ajute să vedem visul nostru împlinit«.

Dl Pascal Toncescu a toastat pentru toți cari vorbesc și făptuesc în interesul unității neamului.

Dl Grigorie Proca, primar din Râșnov, a mulțumit și d-sa pentru buna primire.

Dl dr. Leonte, în numele Românilor macedoneni, și-a arătat dragostea pentru transilvăneni.

Părintele Hamzea, parohul din Râșnov, a promis că Români de peste hotare, când se vor înapoia la casele lor, vor lupta cu forțe înzecite pentru cauza neamului. A băut pentru dnii Delavrancea și Dissescu.

După ce cântărețul Toma Brenciu din Brașov a cântat mai multe cântece naționale, părintele Ludu din Preșmer a închinat pentru presă, căruia i-a răspuns N. Marinescu.

Dl N. Șerban, deputatul Românilor din Făgăraș a băut după aceea, rugând pe D-zeu să dea minte Ungurilor.

Banchetul s'a terminat la oarele 12 noaptea.

Oaspeții din țara Bârsei au plecat a doua zi la Constanța spre a vizita orașul și portul, iar mâne dimineață se vor înapoia în Capitală.

C. Demetrescu

In chestia congresului învățătoresc.*

În fine s'a spus cuvântul cumpănit în chestia salarelor învățătoresci în organul chemat »Telegraful Român«.

Cei autorizați văd și simt plângerile îndreptățite ale învățătorilor și se gândesc, ca și noi, la ameliorarea stării noastre.

Rămâne, ca să căutăm calea, care duce la mulțumire în felul cum ne arată »Telegraful Român« și care cale singură poate fi bună.

Căci, fraților învățători, noi nu ne putem gândi la o îmbunătățire a sorții noastre cu prețul de a ne jertfi ce avem mai scump, cu prețul de a lăsa în cetatea noastră tare organe nechemate.

De ne-am închinat altui idol, decât idealului de a ne ridică și noi oropsitul neam prin învățătură — înșine am da armă în mâna celor, ce nu ne iubesc, împotriva noastră și a instituțiilor câștigate cu sudori crunte de înaintașii nostri.

*) Rog pe celelalte zjare românești să binevoiască a reproduce acest articol.

POEZII POPORALE.

Culese de Costa Simion, Răcășdia.

Câte boale's pe sub soare,
Nu's ca dorul arzătoare,
Câte boale's pe sub stele
Nu's ca dorul de grele.
Că dorul unde se lasă.
Face lacrimilor casă.
Și dorul unde se pune,
Face inima cărbune,
Și multe vorbe prin lume.

Ceru-i plin cu munți, păduri,
Eu 's rob de mari gânduri.
Ceru-i plin cu munți și stele,
Eu 's rob de o mare jale.
Amară-i inima mea,
Când gândesc la D-ta...

Mă miram mândro miram,
Mă miram, de ce slăbeam,
Nu slăbeam de nici un rău,
Ci numai de dorul tău.
Nu slăbeam de altceva
De cât de dragostea ta.

Frunză verde lemn uscat
Asară plecai în sat,
La mândruța cu bărbat;
Ca să-i clatin fereastra
Și să-i sărut gurița.
Dar am fost prea incuragiat
Și prea tare am clatinat,
Bărbatu i-s'a sculat

Și pe mândra o întrebat;
— Măi muere, măi nevastă!
Cine o bătu' în fereastră?
— Măi omule bată-l vina,
li cotoiu lui vecina.
Numai șezi tu și te culcă,
Nu-ți face singur nălucă.
— Măi muere, măi urgie.
Cotoii n'au pâlărie.
Cotoii au ochi și gură
Dar n'au și 'ncingătură.
— Măi bărbate mănec-l câni,
Zău îi cotoiu vecinii,
Numa astrucă-te și te culcă,
Nu-ți face singur nălucă.
Cine-a fost, las să se ducă,
C'o fost firicel de brad
Și de micuț mi-a fost drag.
Și'o fost fir de iarbă neagră,
Eu de mică i-am fost dragă.

— Culese de S. R. Oprean, com. Rovina. —

Nu veni bade de vreme,
Că bărbatul tae lemne,
Nu veni pe la fântână,
Că s'a face urmă 'n tină,
Ci vină pe la ocol,
Că-i numai nășipul gol!
Nu veni pe la chioțoare,
C'am o gudă lătrătoare,
Și te mușcă de picioare!
Ci vină pe la fereastră,
Și te fă a hurducă.
— Măi muere, măi nevastă

Ce hurducă la fereastră?
— Taci bărbate și te culcă!
Că nu-i dracu să te ducă,
Că-i mâța vecină-ta,
Care măncă slămina.

Cucuruz cu trei frunze
Și bădiuț cu trei drăguțe!
Una eu, una Marie,
Una nana Părăstie.

Pe Murăș pe Dunăriță,
Joacă, joacă o copiliță,
Cu mâinile 'n buzunare,
Și le scoate sus la soare,
Că vine Dunărea mare.
— Vie, vie — să mă măie,
Că n'am tată să mă ție,
Maica-i slabă nu mă poate,
Surorile-s măritate,
Iară frații n'au dreptate.

Brudu*), brudu, brudurel,
Să mă duc și eu cu el,
Să mă duc la Seghedin,
Să-mi iau o haină de in,
Și-o năframă de mătasă,
S'o trimit la mama acasă,
Să o 'ncingă pângă ea,
S'o vadă cătu-i de grea,
Și s'o vadă și să creadă,
Cum mi-i inima de neagră,
Bătută de cară multe,

*) Brod, plută, luntre.

Nu, asta nu o voim, mai bine ducem în tăcere, ca și până acum, jugul greu al existenței noastre, așa cum am existat și până acum.

Mai bine împărțim bucurios soarta vitregă, ce e hărăzită neamului nostru, la îmbunătățirea sorții căruia sincer prea puțini se gândesc, decât să devenim noi »boieri« și el să rămână tot îmbrăncitul neam din trecut.

Da, e justă plângerea noastră, e desperat strigătul unora dintre noi, dar' pătîmirea noastră nu poate fi, nu e mai grea ca pătîmirea neamului întreg.

E drept, neamul se ridică, dacă cei chemați să-l ridice, învățătorii, vor fi luminați. Și învățătorii ca să fie luminați — pe lângă cerința unei pregătiri mai bune, de cum a fost până de prezent — trebuie să aibă mijloace materiale, ca să aboneze reviste pedagogice, literare, economice, etc., să-și procure cărți cultivatoare, tot atâtea lucruri, cari recer jertfe. — Și la aceste trebuie să se gândească cu toată seriozitatea organele nouă suprapuse, chemate a păstra neatinse instituțiile noastre culturale și îndatorate a le da urmașilor în stare mai bună, de cum le-au primit.

Să nu ne îndoim, că cei chemați se vor gândi de data asta mai serios cu privire la mișcarea, ce s'a pornit — deși neorganizată — în sinul învățătorimeii profesionale.

»Telegraful Român« promite a se ocupa de această afacere, ne îndeamnă cu stăruință însă să ne asigurăm noi, prin purtarea bună și muncă neobosită, dragostea poporului, care în acest caz ar jertfi bucurios din puținul său.

Respectăm acest sfat și de asemenea le respectăm și pe celelalte, însă rugăm organele chemate să nu uite, că poporul, ori-cât de bun e el, când e vorba de dat, i-se întunecă înaintea ochilor, pentru că lui ceru-i toți, dar' nimenea nu-i dă, far' numai Dumnezeu din ceri. El, care în multe părți duce o viață ce-ți stoarce lacrimi, se miră cum de învățătorul nu se ajunge cu 300 fl. și celelalte mici accidente.

Noi credem însă, că fără a pune noue sarcini pe popor, ni-se pot urca salariile.

Iată cum:
Să se facă pașii de lipsă în arhidieceză și în fiecare dieceză pentru crearea unui fond anume pentru scopul acesta.

Să se întreprindă o colectă generală în arhidieceză și dieceze și nu mă îndoiesc, că în doi-trei ani fondul, ce e de-a se înființa, se va spori în așa măsură, că înseși Conzistorele vor putea urca salariile.

Cum s'au adunat pentru zidirea catedralei într'un an sute de mii, tot așa se pot aduna pentru acest scop, dacă se vor însufleți toți fiii neamului nostru, sute de mii. Vor premerge cu exem-

plu mai marii bisericii, vor da cei-ce au mult-mult, vom face noi cu preoții colecte în comună, în biserică, și chiar în școală între elevii noștri, vom solicita spriginul tuturor filantropilor și vom da noi înșine.

Comitetele și sinoadele parohiale — să fie învățătorii din toate punctele de vedere neexcepționabili — prea puține vor fi aplicat să urce din îndemn propriu salariile, — dacă ar face-o însă aceste organele superioare chemate, prin un simplu ordin — și aceasta încă ar fi o cale sigură, ce ar duce la mulțumire generală — cele mai multe comune bisericesti s'ar supune ordinului venit de sus, ar privi cu totul îndreptățită urcarea salariului și n'ar opune nici o rezistență.

Puține ar fi acele comune bisericesti, cari aproape nu sunt în stare să-și plătească învățătorii și aceste nu mai ar avea să apeleze la ajutor.

Noi însă pledăm mai bine pe lângă crearea unui fond, fiindcă pe calea aceasta învățătorul și-ar primi salariul din acest fond și n'ar privi poporul în el pe un om, ce trăiește din sudoarea altuia, cum — durere — zice poporul despre cei mai mulți inteligenți ai lui. Pledăm pentru aceasta mai ales din motivul, că atunci, fiind plătit plusul, cu ce se va urca salariul din respectivul fond, vor putea merge prin locurile espuse, pe unde de prezent școlile tânjesc ori nu se află de loc, cei mai destoinici învățătorii. Știm, că atât noi gr.-or., cât mai ales frații gr.-cat. avem atâtea fii de-ai bisericilor, cari ne-au uitat limba și sunt atâtea comune, unde e pe cale de-a se perde elementul românesc. Aici — la margini — sunt de-a se trimite apostolii.

Până la aceste ca să dăm noi mișcării, ce s'a pornit, un caracter oficios, încă în proximele conferențe să se facă propuneri concrete, să se înainteze aceste sinoadelor diecesane și pe urmă congresului bisericesc, care să iee în dreaptă considerare pretensiunile noastre juste. Și numai dacă aceste vor rămâne nepăsătoare la plângerile noastre, iarăși conferențele gr.-or., separat de reuniunile gr.-cat., să-și esmită fiecare reprezentanții săi, ca să se țină 2 congrese, unul al învățătorilor gr.-or., celalalt al celor gr.-cat., cari vor avea să chibzuiască și să afle calea cea mai bună pentru rezolvarea mulțumitoare a acestei cesiuni și cari vor avea apoi să-și aleagă trimișii lor la un congres general al învățătorilor români de ambele confesiuni. Acest congres ar fi mai mult ca să convină lamura învățătorimeii de ambele confesiuni, ca să se sfătuiască cum să purcedă pentru de a îndupleca fiecare pe ai săi superiori pentru a hotărî ameliorarea salariilor.

Aceasta — cred — e singura cale, compatibilă cu poziția noastră și deamă de niște fii, ce-și

iubesc mai mult ca pe sine neamul, din sânul căruia s'au ridicat.

Până atunci însă cu dragostea ce o am pentru neamul nostru și pentru trudnicul muncitor de muncă grea și obositoare, pentru dascălul român, rog pe toți frații învățătorii să nu se rușineze de nici un fel de muncă pentru ridicarea stării lor și prin aceasta pentru a da exemplu frumos poporului, că adevărat și cu puțin putem înainta pe lângă muncă regulată, de ori ce soi și pe lângă un trai cumpătat, îi rog să se înfrățiască cu poporul în bucurii, muncă și suferințe și vor observa, că viața li-se va părea cu mult mai frumoasă. Cincinat a fost luat dela cornele plugului de-a fost pus comandant al unei oștiri, împăratul Chinei ară în fiecare an o zi, să nu se rușineze dascălul român în cele 4 luni de vară a prinde în mână plugul și a se înfrăți cu brazda,

»Căci D-zeul neamurilor toate
»Sub strălucirea mândrei bolți albastre
»In codrii verzi și 'n negrele ogoare
»A sămănat nădejea vieții noastre« ;

Îi rog să asculte în zilele de vară, când pe câmpii să aștern covoare de verdeață și de flori frumoase, poveștile acestora, curmate de coasa harnică, trasă de mâile muncitoare a celui, ce iarna a făcut cu prelegerile lui să scape inimile odraslelor, cari mâne vor forma puternicul și fericitul neam românesc, să se ocupe cu gândul de-a împrietini poporul — prin exemplu — cu o economie mai rațională: de pământ, de vite, grădini de poame, stupării etc. etc., tot atâtea mijloace, cari ne-or asigura nouă bunăstare, mulțămire, plăcere, iar poporului vor servi ca pildă bună.

Tilișca, în 10 Oct. n. 1906.

Niculae Comănicu,
învățător.

«VATRA LUMINOASĂ.»

Sub titlul »Colonia orbilor a Majestății Sale Reginei: Vatra Luminoasă Regina Elisabeta,« a apărut în limba germană următoarea importantă dare de samă asupra instituției cu numele de mai sus de către directorul ei dl R. Monske:

Desigur rare-ori s'a întâmplat să intereseze vr'o operă de umanitate într'o măsură atât de largă opinia publică, ba chiar să producă o așa de mare senzație departe peste granițele țării, ca cea din urmă operă a M. Sale Reginei: Colonia orbilor »Vatra Luminoasă«.

Și aceasta nu numai din cauza, că o regină și o poetă încoronată, în situația cea mai înaltă socială, a chemat la această operă, și nu numai pentru că proporțional numărul orbilor din țară e îngrozitor de mare, ci mai înainte de toate pentru că instituția aceasta este unică în felul ei, ca organizație și construcție a unei »colonii,« care să conștie în cea mai mare parte din orbi.

Deoarece M. Sa Regina însăși s'a adresat țării întregi cu rugare pentru ajutor, (o para pentru »Vatra Luminoasă« cu mulțumirile orbilor, Elisabeta), deoarece darurile în bani și alte ajutoare se citează pe calea publicității, de aceea va interesa pe toți generoșii prieteni ai oamenilor și pe toți făptuitorii de bine ai orbilor, ca să fie introduse în ideile mărețe și demne de admirație ale reginei, după cari M. Sa are de scop să vină în ajutorul orbilor din țară, pentru a face dintr'înșii pe de-o parte membrii folositori ai societății omenești, pe de altă parte pentru a aduce și țării însăși un serviciu neprețuit.

Câți bărbați sănătoși și voinici n'au fost până acum constrânși să-și agonisească în modul cel mai mizerabil pânea pentru ei și familiilor lor... numai prin cerșit! Ca povară pentru stat, și cerând milă dela inimile caritabile și dela rude, ei își mențineau existența lor mizeră și întunecoasă, în cel mai adevărat înțeles al cuvântului! Și de ce?

Pentru că nimeni nu le incredințează de lucru, nimeni nu le dă ocazie să învețe o meserie, o profesiune, care să le facă posibil a exista ca oameni liberi, ca părinți de familie stimați și ca membri folositori ai societății omenești. Chiar

De cară Brașovenesti,
De boiți Moldovenesti,
De picioare cătănești.

Seara bună mândra mea!
Că eu nu mai pot ședeă
Că mă strâng curelele,
Și mă rod obielele,
Și m'asteaptă mândrele.

(Auzite dela col. P. Coroiu Câmpani-de-jos, cott Bihor.)

Pela popa printre pruni
Face mândra rugăciuni,
Cu furca și cu grebla
Doar s'a putea mărita;
Mai apoi cu rășitor
S'o iee un învățător.

Frunză verde de alun
Du-te dor unde-ți spun,
Du-te la mândra 'n pridvor
Spune-i, că după ea mor.

Mândruță de dorul tău
Imi făcu ochii părau;

Părăuaș cu lacramele
Te-ai putea scâlda în ele.
Părăuaș două isvoare
Mândră doru-ți mă omoară.
Nu pot bea nu pot mânca
Făr' plânge și suspina,
Că mi-ai săcat inima.

Frunză verde trandafir
Mult mă uit și mult mă mir,
Dacă-oi crește ce m'oi face,
C'amu-s mic și gura-mi place.

Fetele săracele
Dulce gura, place-le,
Să le dai cu lingura
Și nu s'ar mai sătura.

Dragu-mi carul cu fân
Și fetele de Român;
Dragu-mi caru. cu boi,
Și fetele dela noi.

Traian Mager iun.

Interesează pe dame

Din noutățile mele de toamnă a sosit un asortiment întreg.

Mărfi fine engleze și maghiare, flanelle, parchete și altele; asemănea vă recomand în atențiune, că am dat de un târg ocazional lătime 120 cm. prețul 38 cr. de metru; modelele cele mai moderne, — care se văd în vitrinele (galan-

tarele) mele. — Cu deosebită stimă:

Nádler Lajos,
modist de domni și dame.
Andrăsi-tér, nr. 20.

când își exprimă voința cea mai hotărâtă a lucra și a se face folositori, după cât li ajută puterea mâinilor și iscusința minții lor, în cel mai bun caz lumea își arată mila față de ei, ridicând din umeri și compătindu-i, că nu le poate oferi nici o ocupație!

Nu este dară o urmare firească și logică, ca acești cei mai săraci dintre săraci să părăsească din ce în ce terenul luptei pentru existență, lăsându-se în voia soartei, trăind în tâmpire, ca sarcină a propriei lor familii, în loc ca cu toată orbirea lor, totuși să umple un loc în viață, servind Statul ca muncitori.

În țară aci sunt multe mii de astfel de orbi, părinți de familie și tocmai de a veni în ajutorul lor în primul rând, este silința reginei! Căci nu numai bărbatul, care de altfel e sănătos și plin de putere și producător, ajunge în urma unei orbiri de mai târziu la o soartă tristă fără sfârșit, căzând într-o situație de mizerie care-i ruinează corpul și sufletul, ci întreaga sa familie suferă mai mult sau mai puțin sub nenorocirea capului ei, văzându-se lipsită de orice posibilitate a unei întocmiri de viață mai convenită și căzând la urmă Statului ca povară, populând casele de săraci, temnițele sau casele de corupție!

Ca demoralizator trebuie să influențeze asupra unui suflet gingaș de copil, când vede pe tatăl său așa neajutorat, compătimit de toți, petrecându-și viața amărît, zilnic cu grija pentru pâinea de toate zilele luptând așteptând până când mila celor cari văd îi aruncă un bănuț în pălărie și el mulțumind îngână: »Boda proste«.

Că o astfel de familie nu poate înflori, e lucru evident. Femeea murmură și-și blastămă soarta, care i-a dat un bărbat, ce a trebuit să orbească, copii își bat joc și râd de tatăl lor nenorocit, și săracul el însuși... se predă la urmă în mâna soartei și decade din ce în ce până se tâmpește.

Într'un an au orbit în țară vre-o 10 mii de bărbați în urma epidemiei boalei de ochi egiptene; din aceeași parte cea mai mare sunt însurați și sunt de altfel toți sănătoși la corp și capabili de muncă. Tocmai acestora e scopul reginei să le vină în ajutor în primul rând, prin »Vatra Luminoasă«.

A le da ocazie orbilor să poată învăța o meserie sau o profesiune, care să-i pună pe picioarele lor proprii, care să le mijlocească posibilitatea, să devină iar independenți, să folosească statului în loc să-i cadă povară... acest program stă în fruntea coloniei.

Dar nu despărțiți de familiile lor să ajungă orbii, nu destrămați de toate legăturile sângelui și ale apartinerii căsniciei lor, în cercul iubiților lor să fie reântorși iar la o existență demnă omească,

Stimați și onorați în comunicație cu cei cari au vedere și tot odată uniți cu colegii lor de soarte, să li-se dea »de lucru« să umple locul lor ca oameni trebuincioși, cari pot să aducă statului mari și infinit de multe foloase!

Grea, foarte grea pare această problemă, și totuși se poate ca »Vatra Luminoasă« s'o rezolve. Și tocmai aici în România, într'o țară, care încă nu-i inundată de fabrici, unde lucrul de mașină încă nu acopere târgul, unde meseria își mai găsește teren de aur, este locul cel mai potrivit a duce la împlinire ideea M. Sale, ca să se lumineze calea întunecoasă a vieții orbilor și totodată cu aceasta să aducă serviciu statului! Ca colonie a fost întemeiată »Vatra Luminoasă«, nu numai pentru orbii singuri, ci împreună cu ei și pentru rudeniile lor mai de aproape. Ea nu trebuie să se prezinte ca o casă de săraci sau cerșitori, ci trebuie să formeze o mică comună pentru sine, care să nu cunoască alt principiu suprem, altă lege mai sfântă de cât cuvântul: »Roagă-te și muncește!«

Fără deosebire de religie sau naționalitate, fără îndatoriri sau răsplătiri, ea să primească pe fiecare orb cu familia sa, numai cu singura condiție: fiecare să muncească atâta cât poate, atâta cât îi stă în puterile sale pentru colonie și pentru sine însuși. Fie că e orb sau vede, fie că e bărbat sau femeie, toți trebuie să muncească pentru binele general și prin aceasta așa dar și pentru sine însuși.

O mare și comună gospodărie, bucătărie comună, totul aparținând unei mari familii, în care orbii să fie tocmai așa priviți ca cei cu vedere, pentru că întocmai ca aceștia ei singuri își câștigă pâinea lor.

NOUTĂȚI.

ARAD, 19 Octomvrie 1906.

— **Maj. Sa Regele** va sosi în prima Noemvrie la Budapesta, unde va rămâne timp mai îndelungat. Regele va lua parte și la desvălirea monumentului lui Andrássy.

— **Prima expoziție de copii** aranjată Dumineca trecută în Apoldul-Românesc din partea Reuniunii agricole din Sibiiu, a succedat peste așteptare. Această vrednică Reuniune, care până acum a aranjat 15 expoziții de vite de prăsilă (Dumineca viitoare va fi a 16-a. în Săsciori), 1 de oi, 4 de poame și 1 industrială (lucruri de mână femeiesc), a reușit să aranjeze această primă expoziție de copii așa fel, că, desigur, se impun pe viitor cât mai dese asemenea expozițiuni nu numai în întreg Ardealul, dar și în celelalte părți locuite de Români. Au participat la expoziție 460 copii în vârstă de 6 luni până la 6 ani. Era o adevărată revelație să vezi atâția copii viguroși, frumoși și bine îngrijiți. Mamele cu drept cuvânt se mândreau cu scumpele odrasle. Celor sărace li-s'au împărțit premii în sumă de 204 coroane, iar numele celor mai cu stare au fost menționate cu onoare în raportul final al juriului. În juriu au fost d-nii: dr. N. Califar (Seliște), dr. Iancu (Tâlmaci), dr. Schuler (fiscul comitat Sibiiu), prim-pretor Dragits cu d-na (Seliște), d-na și dl V. Tordășianu, prof. dr. Șpan, prof. Stan, d-na și dl R. Simu (Sibiiu), d-na Agnes, dr. Măcelar, d-na Păcurar și alții. La gară comitetul a fost primit de un banderiu de 70 călăreți, între consiliul comunal și public în 30 trăsuri și pe jos mulțime enormă, îmbrăcați de serbătoare și aclamând cu frenesie. Comuna, curat românească, are 2795 locuitori. Au venit însă număroși țărani și din jur. S'au rostit discursuri din partea d-lor dr. Șpan, V. Stan și dr. Iancu. Premiile s'au dat în libele de depunere ale Casei de păstrare din Seliște, însoțite de casete de economizare.

— **Cununie.** Duminecă s'a făcut în Seliște cununia gentilei domnișoare Cornelia Muțiu cu dr. V. Dan de Apșa, avocat în Sibiiu.

Urăm tinerilor căsătoriți toate fericirile!

— **Ana E. Dancășiu și Romul Constantinescu,** își anunță cununia lor, care se va oficia Duminecă în 21 Octomvrie st. n., ora 3 p. m., în biserica cea nouă din Rășinari.

Felicitări!

— **Hymen.** Dl Niță Popescu, rigurosant în drept, alesul preot în comuna Toracul-mare (com. Torontal), s'a logodit în 1/14 l. c. cu dragălașa domnișoară Angelina Cicală, fca mașteră a dlui Niță Dejanu, mare proprietar.

Sincere felicitări!

— **Intoleranță confesională.** Dl Dr. *Iacob Radu* vicar foraneu, ne aduce la cunoștință un caz de intoleranță confesională, întâmplat în comuna Comloș cu ocaziunea înmormântării regretatului *Dr. Iacob Maior* din Lugoj, acărui oseminte, precum se știe, au fost transportate în Comloșul-mare spre a fi înmormântate în cripta familiară a neconsolatei sale soții, *Sylvia Bogdan*, fiica fostului paroh gr.-or. din Comloș. La înmormântare s'a întâmplat însă un incident, care nu era ertat să se întâmple. Reposatul Maior fiind gr.-cat., preotul gr.-or. din Comloș, *Mihai Păcățan* și membrii comitetului parochial într'un zel vrednic de o cauză mai bună, s'au opus ca »unitul« să poată fi înmormântat în cimitirul gr. or. A trebuit să se ceară intervenția telegrafică a P. S. Sale Episcopului *I. I. Papp*, care a dispus telegrafic permiterea înmormântării în cimitirul gr.-or., iar dela ministru s'a cerut asistență armată, în prezența, cărora s'a putut numai ținea proho-

dul, iar după terminarea slujbei preoții cari au oficiat prohodul în ușa cimitirului, au trebuit să se depărteze nefiindu-le permisă intrarea în cimitir, și cosciugul așezat în criptă sub scutul baionetelor.

Iată unde duce intoleranța confesională, combătută de noi totdeauna, de alții însă numai când nu le vine la socoteală.

— **Aviz măiestrilor și meseriașilor români din Arad!** Pentru a putea sta-tori programa activității secțiunii meseriașilor din sinul »Asociațiunii aradane« rog pe toți meseriașii români aradani, ca Vineri în 6/19 Octomvrie seara la 8 ore să se prezinte în sala mică dela »Casa Națională«. — *Ioan Costa*, prezid. secțiunii.

— **Groznic accident.** Cetim în »America« din Cleveland ce ni-a sosit azi: Veselul și simpaticul nostru amic, *Pavel Oprișiu*, din comuna Boarta (Transilvania) lucra de mai bine doi ani și jumătate în fabrica »The Cleveland Hardware Co.«

Mercuri în 26 Septemvrie la ora 5.30 p. m. se respândește ca fulgerul vestea printre Românii de pe partea ostică a Clevelandului, ca susnumitul nostru amic a fost omorât în fabrică.

Imediat am alergat la locul accidentului și am aflat, că voind se repare s-a suit pe sus. Fiind întunec s-a atins de o sârmă prin care se conduce electrica, de pe care se desfășurase invelişul și a rămas mort pe loc.

După 10 minute a fost dat jos de acolo cu ajutorul unei funii și transportat la spitalul »St. Clair« unde medicii au constatat moartea nefericitului.

Vineri în 28 a avut loc înmormântarea.

Cheltuelile înmormântării în suma de 125 dolari au fost achitate de Companie.

Decedatul lăsa în urma sa o soție cu numele *Ana* și doi copilași, unul de 7 și celalalt de 4 ani.

Până acuma nu se știe ce despăgubire se va da familiei nenorocitului. Compania a promis 290 dolari, rudeniile însă nu primesc; se crede ca compania va plăti totuși suma de 500 și cheltuelile.

Nefericitul nu a fost membru la nici o societate.

Priviți și din acest exemplu iubiților frați, căci viața noastră aici în America este ca o barcă goală pe ocean.

— **Mireasa prințului Albrecht.** Colaboratorul unui ziar german a avut o convorbire cu *Maria Sulzer*, mireasa prințului prusiac Albrecht. Impresiile lui așa se vede nu sunt măgulitoare pentru mireasă, pe care o caracterizează în următorul mod:

— *Maria Sulzer* e de 40 de ani, nu e chiar frumoasă, nu-i afabilă și nici n'are talent de actriță. Prințul e de treizeci de ani, inteligent, cult și frumos. Are avere de douăzeci de milioane. Cu toate acestea el prețuește mai mult dragostea.

— **Procesul ziarului »Világszabadság«.** Acest ziar a fost confiscat azi-vară pe vremea secerișului, deoarece se publicase în el doi articoli, în cari procurorul a văzut agitație de clasă. Se știe adecă, că în vara trecută s'au făcut mai multe greve și jandarmii sileau pe muncitori să între în lucru. Cei-ce nu intrau erau bătuți și chinuiți. Văzând această nedreptate, *Jocsák Kálmán*, a scris doi articoli în cari arată nedreptățile ce se fac muncitorilor. A fost dat în judecată. Miercuri a și stat înaintea tribunalului, unde însă a fost achitat.

— **Concurs.** Societatea »Transilvania«, fondată în 1867, pentru ajutorul studenților și elevilor meseriași români din Transilvania și părțile ei, publică concurs pe ziua de 20 Octomvrie st. v. 1906. Un stipendiu de 800 lei anual, pentru filozofie. Condițiunile sunt: Testimoniul de maturitate. Actul de naștere. Actul de paupertate autentificat de notarul public sau de o altă autoritate competentă. Certificat prin care să se constate, că este înscris la facultate. Certificat medical, că este pe deplin sănătos. La acest stipendiu vor fi preferiți acei concurenți cari se pregătesc pentru ramura științelor naturale. Stipendiu se acordă cu începerea anului școlar 1906—1907, pe anii cât durează cursurile specialității alese: după regulamentul facultății, unde va urmări studiile.

Cereri se vor adresa dlui G. Missail, președintele societății, strada Grațioasă, 2. Concurenții, cari vor reuși și vor dobândi stipendiul, sunt obligați a trimite comitetului la finele fiecărui semestru școlar certificat de frecventarea cursurilor și progresul obținut la studii. De asemenea se vor obliga prin o declarație că vor rămâne după terminarea studiilor în patrie. București, 2 Octomvrie 1906. *Comitetul.*

— **Limbă rusească la universitatea din Cluj.** Din Budapesta se vestește, că la universitatea din Cluj și pentru limba rusească se va forma catedră. »Pesti Hirap« luând act despre aceasta, atacă în mod violent guvernul învinuindu-l pentru acest act nepatriotic.

— **Alegere de preot.** În comuna Leasa a fost alegere de preot, alegându-se tânărul de mari nădejdi Alexandru Teaha, fiul preotului din Sohodul.

Dorim nou alesului mult succes!

— **Alegere de învățătoare.** La postul vacant dela școlile profesionale din Hălmeagiu, a fost aleasă dșoara Cornelia A. Moldovan.

Felicitări!

— **Teologi otrăviți.** La teologia reformată din Cluj s'a întâmplat mare primejdie. Teologii Miercuri seara li-s'a dat de cină carne de porc și cârnați.

În ziua următoare la teologi se observau semnele unei boale. Îndată s'a trimis după medic, care a constatat *cinci zeci și două* cazuri de otrăvire. Partea cea mai mare a teologilor e grav bolnavă. S'a făcut cercetare să se adeverească, de unde s'a iscat boala. Ea a provenit din mâncarea rea.

— **Intâmplări din Rusia.** Berel Maslanska un comerciant jidan din satul Brzesin s'a dus la Moravice să cumpere bucate. Târgurile lui au ținut până sara și atunci n'a îndrăznit să plece la drum în puterea nopții. S'a hotărât deci să rămână peste noapte acolo. S'a dus la ospătarul Solcic și s'a încvartiriat o chilie, iar banii i-a dat la proprietar spre păstrare. S'a dus de timpuriu să se culce, dar somnul nu-i venea, căci aierul era foarte înădușitor. A eșit și s'a dus în grajd, dar nici aici n'a putut să doarmă, îndeosebi că purtarea ospătarului i-a părut foarte bătătoare la ochi. A eșit de-acolo și s'a ascuns în fânul unei căpițe. Peste puțină vreme a văzut că se deschide ușa grajdului și intră fiul ospătarului, beat și se culcă în locul unde se culcase mai înainte Jidanul. Așa se vede, că rachiul l-a foarte amețit, căci îndată fu cuprins de un somn greu. Peste câte-va minute ușa s'a deschis iarăși și încet intră Solcic și soția lui. El se apropie de cel ce dormea și zice muierei: »Lovește-l bine cu săcurea în cap și dacă va mai rămânea viață în el, lasă-l în grija mea«. O lovitură puternică s'a auzit și ucigașii au fugit. Atunci comerciantul a plecat la jude. Judele, deși era târziu, încă nu dormea, ci ținea stat cu jandarmii. Comerciantul le-a spus cele întâmplate. Au plecat cu toții la hotel. »Unde e Jidanul? — a întrebat judele. — »Eu n'am văzut nici un jidan«, — răspunde ospătarul, ce se prefăcea beat. — »Așa? Cine e străinul ce doarme în grajdul tău, și care ți-a dat 300 de ruble spre păstrare?« Ospătarul nu putu răspunde nimic. A mărturisit, că el a »omorît pe jidan«. Au aprins lampa, au plecat în grajd și numai atunci au văzut, că în locul jidanului, au omorît pe copilul lor.

— **Curentarea lui Cornel Teaha.** Eroul defraudării dela banca »Pădureana«, protopopul unit Cornel Teaha, e curentat în întreaga țară, ca un făcător de rele.

— **Concert în Cuvești.** Țărănimea noastră înțelege tot mai bine rostul și însemnătatea muncii intelectuale. Vedem, cum în multe părți țării arangiază concerte bine reușite. Un atare concert a arangiat și țărării din Cuvești, sub conducerea harnicului învățător G. Tomi. Punctele de program au fost executate foarte bine, și spre mulțumirea tuturor celor ce au luat parte la acel concert.

— **Convocare.** Comitetul despărțământului Săliște al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, convoacă prin această adunarea cercuală ordinară pe Duminecă, în 4 Noemvrie n. c. în Aciliu, la care se invită toți membrii și toți cei-ce se interesează de afacerile culturale ale poporului român.

Programul:

1. La 8 ore a. m. liturgie cu predică ocazională. 2. La 11 ore deschiderea adunării în sala școlii. 3. Esmiterea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal. 4. Prezentarea raportului general. 5. Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea cassei și încassarea taxelor dela membrii noi. 6. Disertația: »Asigurarea vitelor, ca mijloc de întărire economică« de Dr. I. Stroia. 7. »Dizertația: »Inimicii vitei de vie și mijloacele de apărare contra acestora«, de I. Chirca. 8. Darea absoluturului comitetului, după cenzurarea raportului și cassei. 9. Stabilirea bugetului pro 1906. 10. Eventuale propuneri. Săliște, la 10 Octomvrie 1906. Pentru comitet: *Dr. Stroia*, dir. desp. *P. Giura*, secretar.

— **Premiat Koch Jenő**, fabricant de cuptoare de Meidlinger a fost premiat la expoziția națională din București cu *medalia de aur*.

— **Iubileul contelui Beck.** Sâmbătă se vor împlini șasezeci de ani, de când contele Beck e în serviciul miliției. Cu acest prilej își va ține iubileul, ce însă, la dorința jubilentului, nu va fi împreunat cu mari serbări.

— Atragem atențiunea on. cetitori ai ziarului nostru asupra inseratului *Balla Sándor*, farmacist în Hódmező-vásárhely, Fótér.

Poșta Redacției.

G. Epure. Să meargă la antistia comunală, care este îndrumată să-i dea deslușirile de lipsă pentru a fi despăgubit. Dacă nu s'ar face, atunci să ne scrieți.

Ioan Ureche, Vlaicoveș. Dacă cele ce ne scrii despre preotul și învățătorul Dvoastre sunt adevărate, adresează-te Conzistorului din Caransebeș. Noi credem, că numai de acolo se poate aștepta îndreptare. Nu putem umplea foaia cu afacerile unui sat, care nu interesează decât pe vre-o doi-trei dintre cetitori.

George Mladin, Curtecher. Poesia »Expoziției Române« nu se poate publica, pentru că ai ajunge în temniță pentru ea.

Dș. M. I. în C. A sosit prea târziu, era deja cules foiletonul.

Poșta Administrației.

Andrei Avram, Biniș. Am primit 1 cor. 64 fil. pentru abonament și publicațiune.

Pavel Ioan, Vârșeș. Am primit 5 cor., pe al IV-lea cvartal 1906.

Timotei Popovici, Deliblat. Am primit 5 cor. Abonamentul e plătit până la 1 Ianuarie 1907.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 18 Octomvrie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7.14 — 7.15
Secară pe 1907.	6.50 — 6.51
Orz pe 1907.	7.05 — 7.06
Cucuruz pe Iulie	6.03 — 6.04
Cucuruz pe 1907	5.11 — 5.12
Grâu pe Aprilie 1907	7.44 — 7.45

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7.15 — 7.16
Grâu pe Aprilie 1907	7.44 — 7.45
Secară pe Aprilie 1907.	6.51 — 6.52
Ovăs pe Octomvrie	6.86 — 6.87
Cucuruz pe Iulie	5.03 — 5.04
Cucuruz pe 1907	5.15 — 5.16

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: gre-părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechei. 250—260 kgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Níchin.

O văduvă română, modestă și din familie bună, în etate de 38 ani, care știe perfect a ferbe și se pricepe la toată economia casei, dorește a face cunoștință pe cale serioasă cu un vădov mai în etate care nu caută avere nici frumsețe, ci o femeie casnică.

Doritorii să se adreseze la administrația acestei foi, sub titlul: **Văduvă.**

Untura de pește

cea obicinuită are un gust și un miros atât de prost și e atât de grea de mistuit, încât adeseori nici nu poate fi gustată de copii și pacienți gingași. Puterea mare de tămăduire și de nutrire, pe care o posedă untura de pește o poate astăzi fie-cine gusta, căci preparată ca *Emulsiunea Scott* untura de pește nu mai are însușirile ei neplăcute. *Emulsiunea Scott* e gustoasă, ușor de mistuit și de trei ori mai cu efect, ca untura de pește obicinuită. *Emulsiunea* lui Scott nu pricinuește nici cele mai mici gfeutăți și are totdeauna efectul dorit.

Semnul, că *Emulsiunea* lui Scott e veritabilă este breveta: »un om, care poartă în spate o știucă mare«.

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, »Városi Gyógyszertár«
BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original C. 2.50
Se află în fie-care apotecă.

ANUNȚ.

Se caută maeștri români, măsurari, rotari, fauri, coloritori, barbieri, păpucari, croitori, fumieri, curieri etc. etc., cari vor avea un viitor bun, având comuna noastră și drept da târg.

Pentru răspuns detaliat trimiteți marcă postală dlui. *Pavel Gherga*, inv. în Goruja, u. p. Krassova, (Krassó-Szörény m.).

DE UNDE SE CUMPERE FIE-CARE ROMÂN?

Hotărât, că numai dela comerciant român! Un comerciant român avem în Arad:

Cornel Santo

la a cărui speerie la »COȘNIȚA CU ALBINE«

din strada Deák Ferencz nrul 23

se pot căpăta articoli proaspeți de tot soiul. Poate servi cu cafea de cea mai bună calitate, de 12 soiuri. ZAHĂR, RUM de CUBA și JAMAICA, diferite soiuri de ceai, toate aceste pe lângă un serviciu prompt se pot căpăta pe lângă cele mai favorabile prețuri. Tot asemenea petrolu veritabil de America. — Despre adevăritatea acelor sus zise, se poate convinge fie-cine deja la o cumpărare cât de mai mică, deci cu stimă cere sprijinul Românilor **Cornel Santo.**

Neinte de folosință.

După foto înță

Nu mai este

boală de porci

dacă vei comanda vestitul **praf de nutreț**

din Seghedin.

Promovează apetitul porcelor, le curăță muștele, prin ce capătă sânge proaspăt și curat, promovează de tot îngrășatul, după folosință porceli nu se mai îmbolnăvesc.

PREȚUL unei cutii 50 fil. și 1 cor. La comanda mai mari mai ieftin. Revanzătorii au scăzământ la preț.

Se poate procura exclusiv la

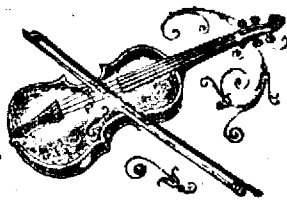
Zenke Zoltán, Szeged.

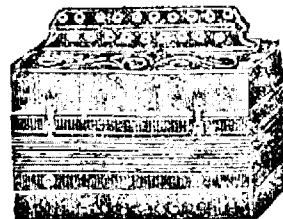
Cel mai bogat magazin pe câmpie
pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale
SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate
cele mai bune **violine, celo, gurdune, braci**
(violina secund) și **strune** și mai
departe **clarinete, harmo-**
nice.

Reparări se efectuează artistic și în
modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate
în limba maghiară și ger-
mană.

CINE E BOLNAV!

La moment alină și necondiționat vindecă tuse, respirație grea și durere
de cap
SIRUPUL DE MUNTE
PENTRU PIEPT

a farmacistului **BALLA**

renumit, recomandat de medici și care face cel mai bun efect.

La moment împiedică tuse convulsivă, tuse măgărească, durere de
piept, greaua respirație, astma, trocnă, febrile și regușală.

Sirupul de munte pentru piept a lui **BALLA** descris mai sus se
aduce în circulație în două forme.

Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic
câte 4 linguri. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane.

Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4—5 lingurițe. Prețul 1-20 cor.
Indrumări de trebuință alăturăm. —5

Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, H.-M.-Vásárhely, Fő-tér.

LA COMANDE PRIN POȘTE pentru expediție și ladă se compută 40 fil.
La comandă mai mare de 6 coroane pachetarea gratuită și pachetul se
expedează scutit de cheltuială în caz de trimitere înainte a sumei.

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA”

primesc oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichig, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și *Torontal*, — și le efectuează pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente,
rește pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întempletă;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,
mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine,
recviste ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, ovăș,
ovăș, viță (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmel,
nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturile noastre locale și cercuile mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura
principală **„TRANSYLVANIA”** în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: ovășul
grâului, secăra, ovășul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul
morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furtului și
bani și tot ce aveți de preț!

Exposură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA”

instituit de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă
deponenților 4½%, după depuneri peste
20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% in-
terese netto. Darea de venit după capita-
lele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plă-
tesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face
pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare
precum și amortizaționale în modul cel
mai culant.

Direcțiunea institutului.

Gimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de
frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă
rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

a lui
VARGA ÁRPÁD

MAKÓ

(Lădița de poștă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat
se trimite gratis și franco.

Onor. Public!

Am onoare a aduce la cunoștința on.
public, că am în atelierul meu din

Temesvár-Józsefváros
Bonnáz-utca Nro. 18

MARE DEPOZIT

de mașini de cusut, biciclete
și biciclete cu motor

de cea mai bună calitate și cu prețu-
rile cele mai moderate. — Mai departe
atrag atențiunea on. public asupra
lucrătoarei mele,

în care se reparază de maeștrii spe-
cialiști tot felul de mașinării punctual
și foarte ieftin.

Cu stimă:

WALLACHY ÁRPÁD, mașinist

